

VENDÉG

SZÁLLODÁSOK · KÁVÉSOK · VENDÉGLŐSÖK · SEGÉDEK · BORMÉRŐK · SZAKLAPJA

Felelős szerkesztő
és kiadótulajdonos
KÓNYA SÁNDOR

MEGJELENIK MINDEN HÓ 1-ÉN ÉS 15-ÉN
ELŐFIZETÉSI ÁRA NEGYED ÉVRE 10000 KORONA
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
VII, JÓSIKA-U. 20. T.: JÓZSEF 135-02

BUDAPEST
1923. NOVEMBER 1
III. ÉVF. 21. SZÁM

Nyugdíjintézetünk

sohasem volt valami dédelgett gyermek a vendéglős társadalomnak és ha egyesek nem gondoltak volna rá, bizony el is aludt volna. Kik ezek az egyesek? Első sorban a Beszerző csoport igazgatósága, akik évenként nagyon szép összeggel gyarapítják vagyónukat. Mindjárt utána következik az évenként tartandó vendéglősbál, Kiszél József elnök ur adománya, Illits Gyula, Dénes Gy. Aladár nagy adományai, mindmind hozzájárultak, hogy Országos nyugdíjintézetünk minden kifejlődött indolencia dacára is szépen megizmosodjon és a hozzá fűzött reménységeknek megfeleljen. Tartozom jogtanácsosunk dr. Nagy Sándornak azzal, hogy itt a nyilvánosság előtt mondjak neki köszönetet azért, hogy a nyugdíjintézet pénzét az ő teljes garanciája mellett egy év alatt megduplázza és oly összegre emelte vagyónukat amilyenre gondolni sem mertünk. És tudja az Isten miért, mindamelllett a nyugdíjintézetnek nagyon kevés barátja van. Lehet, hogy azért, mert most mindenki milliomos. De valyon így lesz-e ez mindég? Nem hiszem. Lesznek még más idők is, jó lesz akkor a nyugdíjintézet, amelyet most alig akarnak észrevenni. Szeretném, ha a novemberben megtartandó közgyűlésünk az ellenkezőről győzne meg, mert azon amit némelyek mondanak, csak mosolygok, hogy a nyugdíjintézet túlélte magát. Lehet, hogy azok számára, akik ma gazdagoknak vannak elismerve. De lehet-e

Közgyűlési naptár.

F. é. szeptember 15-iki számunkban közöltük a Magyar Szállodások, Vendéglősök és Korcsmárosok Országos Szövetsége meghívóját, 1923 november hó 6-án tartandó XXIII-ik közgyűlésének részletes tárgysorozatával.

Itt a közgyűlés naptárát közöljük.

1923 november 5-én, hétfőn d. e. 10 órakor az országos szövetség igazgatótanács az iparfestület helyiségében (IV., Kálvin-tér 2) ülést tart.

1923 november 5-én, hétfőn, este 8 órakor ismerkedési estély a Royal-szállodában.

1923 november 6-án, kedden, d. e. 9 órakor az országos nyugdíj-egyesület tartja XXVI. évi rendes közgyűlését a Royal-szálloda fehér termében.

1923. november 6-án — kedden — este 10 órakor az orsz. szövetség nagygyűlése a Royal-szálloda fehér termében.

1923. november 6-án — kedden — este 8 órakor vacsora a Hungária-szálloda éttermében.

1923. november 7-én — szerdán — reggel háromnegyed 10 órakor találkozás a Szent Gellért-téren a budapesti helyiérdekű villamos vasút állomásánál, a honnan pontban 10 órakor indulás Budafokra a Mezőgazdák pincéjébe a borfagyasztás és a mustsűrités megtekintésére. Innen kirándulás a Törley-pezsőgyárba. (*)

mindenki gazdag és nem kelle a kevésbé jó móduakról is gondoskodni? A jótékonyosság a gazdagokra emberi kötelességteljesítés, minden jómódu ezt a kötelességét vagyoni helyzeténél fogva kell, hogy teljesítse. Az idej közgyűlés be fog számolni sáfárkodásunkról.

Kérek egy kis melegséget, egy kis érdeklődést a szegény félretolt nyugdíjintézet számára. Jöjjön el mindenki és győződjön meg, hogy a nyugdíjintézet teljesíti kötelességét és azután ne feledjék a mentők örök szép jeligéjét: „Mindnyájunkat érhet baleset. B-s K-ly

Sülyedő hajó

a vendéglősipar, melyet a háború és forradalmak vihara által felkorbácsolt, egetverő drágasági hullámok lassan-lassan az elnyeléssel fenyegetnek. A világhírű magyar vendéglősipar a lét és nemlét háfárán vitorláitól megfosztva — képtelenné téve a drágaság tornyosuló hullámai ellen való védekezésre — minden eresztékében recseg-ropog a reá zuduló súlyos hullámterhek, a sérelmes adók, az Árvizsgáló Bizottság, az uzsoravétség kérdései stb. sulya alatt, hogy a külön magánsérelmeket ne említsük. Nem valami vigasztaló ez a kép, az bizonyos; de nem is reménytelen! A hajó sorsa össze van kötve a hajós-nép sorsával, tehát rajtunk mulik az ipar sorsa is. Viszont az egyén most kell, hogy alárendelje külön érdekét bizonyos fokig az összességnek, mert Herkules lehet külön-külön minden ember, mit ér az, ha ezt a sok hatalmas nyers erőt nem azonos eszme kovácsolja fetteg-erős egésszé! Acélos összetartás páncélja a hathatós védelem első kelléke, ebben a rettenetes hullámverésben. „Segítség” kiáltottuk már ezerszer, felpanaszolva szomorú helyzetünket az „illetékes” fülökbe — idáig eredménytelenül! Ezeregyedszer is kiáltunk a fülükbe, csüggedés nélkül, minden sérelmünket, bajunkat feltárva, míg végre látva elszánt kifarításunk, végre engedni fognak és megérkezik a várt segítség. Addig is minden alkalmat fel kell használni, szóval, irással és főleg fettekkel, minden tényezőt meggyőzni arról, hogy jogunk van élni és nemcsak akarunk, hanem fogunk is élni, nem hagyjuk magunkat víz alá fojtani, a védekezés minden lehetőségére nélkül. A fettek beszélnek; most is küszöbén vagyunk a vendéglősipar egyik legimpozánsabb megnyilvánulásának; a közgyűlésnek.

Szükségtelen rámutatnunk arra, hogy ami ott fog történni az a nagy nyilvánosság előtt történik, tehát egy kifünő alkalom létkérdéseink jogos sérelmeinek, napról-napra szaporodó bajaink ismételt feltárására. Nemcsak joga, de kötelessége ott mindenkinek ezekhez az égető kérdésekhez és bajok orvoslásához hozzászólni, külön egyéni panaszaival egyetemben. Helyzetünk tisztázása is egy lépés előre, ez hozza magával a további teendőket! Szükséges tehát, hogy az öszvendéglősség ott legyen a hajó fedélzetén, mikor egyesült erővel kiáltunk a magyar vendéglősipar megmentése érdekében segítségért, hogy ez a nagy felkiáltás a párnázott ajtókon is keresztül jusson az aktagyártók fülébe; talán most több sikerrel, mint a múltban történt! (k. z.)

Főzelék feltétellel!

Már a nevének említése is felháborítja azokat a Kartársakat, akik bőven el vannak látva főzelékfogyasztókkal. És akármilyen nyugodt tárgyalgossággal akarunk a kérdéstről irni vagy gondolkozni, folyton az a kérdés merül fel bennünk, miféle intézkedés az, amely önkényesen ítélt pusztulásra családokat, akik dolgoznak, akik óriási közterheket viselnek, hol van itt a hatóságnak a bölcs belátása? Akinek minden polgárról munkája után jogosan kijáró javairól, egyformán tartoznék gondoskodni. Mi történik azonban nálunk, velünk csak rendelkeznek, nekünk parancsba adják, hogy te vendéglős pedig tartozol jótékonytárgyat gyakorolni még azokkal szemben is, akik igazán nincsenek ráutalva, még arra is utasít a rendelet, hogyha magasrangú urak cselédjei sorba állnak a konyhában hatalmas lábasokkal, ételhordókkal, szolgálj ki nekik a főzeléket feltétellel, amit kényszerűségből főznöd kell vendégeidnek, mert a méltóságos vagy nagyságos asszonynál nagymosás van, vagy a korzóra ment sétálni. Unalmas is már erről a dolgról siránkozni, de a közelmúltban egyik érdemes Kartársunkkal felháborító dolog történt. Nevezett Kartársunk, aki hitvesével és négy felnőtt gyermekével dolgozik kora

reggeltől késő éjszakáig, oda jutott a sok főzelék kiszolgálásával, hogy nem birt már a legfontosabb kötelezettségeinek sem megfelelni.

Nem akart szép családjával földönfutóvá válni és mint izig-veéig tanult szakember, nem menekült az üzleteladás kényelmes módszeréhez, más-ként gondolta megakadályozni a biztos tönkremenést, *beszüntette a főzést!* Kérdem van-e joga egy polgárnak, egy iparosnak védekezni az ellen, hogy egy 6 tagú szorgalmas családdal tönkre ne menjen?

Van-e joga egy lakatosnak megtagadni azt, hogy sirkerítést csináljon, ha arra ráfizet — biztos, hogy van! Nem úgy a vendéglősnek, mert a mi Kartársunkat súlyos pénzbírságra ítélték és megfenyegették iparengedélyének és italmérsi engedélyének elvonásával . . .

Hát ne tréfáljunk urak, elég volt az ostoba rövidlátó rendeletekből és azoknak önkényes félremagyarázásából, nem bírom felfogni azt emberi ésszel, hogy egy vendéglőst, aki 180 ebédből 160 főzelék-feltétet add el és arra nem csak az ital hasznát, de saját zsebéből is ráfizet, hogy azt egy rövidlátó hozzá nem értő rendelettel arra kötelezzék; *neked addig muszáj főzeléket adni, amíg bele nem pusztulsz!*

Ez igazságtalan, ez önkény, ez ellen védelmet kérünk!

Kövári J.

Egyesüljünk egy táborba

Lapunk szeptember 15-iki számában fejtegettem azokat az okokat, amelyek miatt a vendéglős és kávésipar napról-napra süllyed, pusztul és hogy ha ez így fog menni, akkor ez a szép virágzó két iparág teljes pusztulásba fog menni.

Megsemmisülésükkel együtt azonban elvesztik kenyerüket az alkalmazottak ezrei, családjukkal együtt, akik ezt a szakmát tanulták és egész életükön keresztül ebben működtek.

Felhívom mind a két iparágat, hogy járjanak el a hatóságoknál, talán még nem késő, talán még ha összefog a két

rokonszakma, meglehetősen állítani ezt a bomlási folyamatot.

A két elnökség intézkedésére összehívták az együttes nagygyűlést, amelyre a hatóságokat is meghívták, hogy előtűk panaszoljuk el bajainkat és felhívjuk figyelmüket arra a sok lehefeffen rendeletekre, amelyek miatt két virágzó iparnak kell pusztulni és a sok munkás ezreinek kell a fél idejére a nyomorba menni.

De a hatóságok részéről nem jelent meg senki, mintha nem is érdekelné őket, hogy mi lesz a sok munkanélkülivé lett emberekkel?

Csodálkozunk-e vagy fojtsuk magunkban el keserűségünket, a hatóságok, akik nyomorenyhító akciót indítanak egyfeől, a másik feől pedig fokozzák a nyomort, a legjobb adófizetőket feszik tönkre. Állam érdek ez? Hiszen az adózók alkotják az államot. Az adózók adójából van fedezve minden állami kiadás, nem helyes gondolkozás tehát az, hogy a legjobb állami bevételi forrást, a kávést és vendéglőst pusztítsuk ki.

Az a ház, amelynek fundamentumát kiszedik, összeomlik — és az az államrendszer is összeomlik, amely az adófizetőket, akik az állam fundamentumai — össze-roppantják.

Adót fizetni, annyit amennyit teherbíró képessége elbir, mindenkinek fizetni kell, mert aki ezt nem így fogja fel, az ellensége hazájának és az államnak.

Mert tudjuk, hogy egy elveszlett háború, egy pusztító boisevizmus és egy oláh rablás után, nagyon sok pénzre van szüksége az államnak.

Azonban az adózóktól teherbíró képességén felül kérni, ez nagyon veszélyes.

Az ilyen adópolitika végzetes az adózóra és veszélyes az államra.

Tehát, amikor arról gyűlésezünk, hogy ezeket feltárjuk a hatóságok előtt, akkor süket fülekre találunk, azonban amikor adakozni kell, pl. a nyomorenyhító akciókra és egyéb jótéteményekre, akkor mindjárt megtalálnak bennünket, éppen ezért, össze kell fogunk, kávésnak, vendéglősnek, szállodásnak egy táborban van a helye.

Azok a válaszfalak omoljanak

le, amelyek bennünket szétválasztottak. Rokonszakmák vagyunk, egyfűvé kell farfoznunk.

Voltak közöttünk nézeteltérések, ezeket ki lehet küszöbölni, egy kis jóakarattal.

Kérem tehát az Országos Szövetségünk elnökségét, hogy már a mostani gyűlésünkön foglaljon emellett állást és kapcsoljuk össze a Magyar Kávésok Országos Szövetségét a mienkkel és utána a két iparfeleletnek kell fuzionálni.

Ez iparunk, magunk és munkásaink érdekében kötelességünk. Egyesítsük az erőket, jobban tudunk eredményeket elérni. Adja Isten, hogy így legyen!

Fehér Ferenc

Borravaló vagy százalék?

A XX. század szelleme az évtizedek szaporodásával egyre jobban hajlik az individualizmus, az egyéni érvényesülés kibontakozása felé. Ennek a ténynek folyománya többek között az is, hogy az a munkáskategória, amely eddig kizáróan az emberek rokon- vagy ellenszenvére hagyatva kereste kenyerét, szintén arra az álláspontra igyekszik helyezkedni, hogy az immár lealázottnak tartott borravalórendszerrel eltérve, a — szerinte — igazságosabb százalékrendszerre térjen át, mert azzal kidomborításra jut az a tény, hogy a pincér, amikor a vendéglőben az étkező vagy italozó vendéget kiszolgálja, tulajdonképpen a munkaadó vendéglős helyett dolgozik és neki segít az ipar üzésében.

Hiszen nagyon szép ez így leírva vagy esetleg elmondva, de a rettenetes valóságban valahogy másképp fest a dolog. A pincér csakugyan segédje, munkatársa a vendéglősnek, de mégis az emberek felfogásában szinte megmérhetetlen távolság van a gazda és a kiszolgáló pincér között. A vendéglőt látogató közönség a vendéglősben egy hozzá hasonló adófizető polgártársat lát, míg a pincérben — aki elvégre nem tud többet a vendéglősnel — csak aféle másodrendű, inasféle egyént. Ez ugyan igazságtalan álláspont, mert van akárhány pincér, aki már volt többé-kevésbé közkedvelt és köztisztelőben részesült vendéglős és van akárhány vendéglős, aki mint pincér sokkal nagyobb szeretetnek örvendett mint most, gazdakorában, mégis az a véleményem, hogy a kétfele egyént egy közös standard-ra kellene nevelni. A mi jelen pénz-

viszonyaink ugyan ezt nem engedik megvalósítani, de hiszem azt, hogy idők múltán be fog nálunk is következni az, amikor a pincérben épp-ugy fogják az ipart gyakorló férfit látni, mint a vendéglősben.

Addig azonban a pincér-jövedelem kérdése fennáll és gondolkodásra ad okot. Mi legyen a pincér fizetése: borravaló-e, mely továbbra is a vendég jóindulatától teszi függővé a jövedelem dusabb vagy gyengébb mivoltát, vagy pedig legyen százalékos részesedés a vendéglős összbevételeiből?

Ez bizony mind a két félre nézve eléggé fogas kérdés, mely érdemes az alapos megfontolásra. Hogy mennyire az, abból a tényből is meg látszik, hogy a munkaügyi miniszter az érdekképviselőkkel azt közölte, hogy ő hajlandó a százalék-rendszer kötelezővé tenni, ha a főpincérek, vendéglősök és pincérek megfelelő képviselői teljesen kidolgozott javaslatot terjesztenek eléje a százalék-rendszer miként való bevezetésére.

Mint magánember, mint vendég, én azt tartom, hogy elvégre is nekem ne dirigáljon senki abban, hogy én mennyit adjak jutalomkép annak az embertársamnak, aki az én kenyelmemet szolgálta!... De sajnos úgy áll a dolog, hogy az így gondolkozó vendég nagyon ritka és a legtöbb bizony súlyos tehernek tartja a borravalót. De hát a pincérnek jövedelem kell és ezt elő kell teremteni. A borravaló ellen ágáló vendégek azonban a százalék-rendszer ellen is kiabálnának, mert ezek azok az emberek, akik mindent szeretnek, csak fizetni nem.

Lássuk most külföldi példákból, hogy hogyan vált be a százalék-rendszer. Vegyük legelőször is Amerikát. A new-yorki nagy étkezőhelyeken a pincér százalékos fizetést, de a kisebb és középszerű üzemekben rendes heti fizetést kap, mint bármely más munkás. De olyan is a pincér munkája, hogy az embernek nagyon furcsán esik annak megszokása. Ha azonban én a new-yorki pincérnek azt mondom, hogy az étterem egyik távolabbi sarkában ülő urat vagy hölgyet értesitse erről vagy arról, hogy már borravalót kell adni, mert az üzenet-közvetítés nem — pincérmunka.

A párizsi pincér a restaurantban fixfizetést és százalékot kap. De az olyan helyiségekben, ahová nemcsak enni-inni járnak az emberek, hanem szórakozni is, ott bizony erősen járja a borravaló, mert nagyon sok olyan dolgot kell a pincérnek megcsinálnia, ami nem tartozik a mesterséghez.

Németország mint a rideg rendszeresség hazája, már régen ismeri a százalék-rendszert. A német ember természete nem hajlamos a gavallérkodásra; a német fizet, mert — muszáj. Ezt láthattuk itt a háboru alatt. A német katonatisztek sokszor nem tudták megérteni, hogy miért adjanak ők pénzt, holott a fogyasztott dolgok árát már kifizették? Hát az is igaz ám, hogy a német pincér aztán úgy is bánik a vendégével, mint a gerebenező a kóccal: a vendég csupán anyag, amely arra szolgál, hogy a pincér a mesterségét gyakorolhassa.

Az én magányvéleményem az, hogy akárhogyan fognak is határozni a százalék-rendszert illetően, nálunk a borravaló-rendszer nem fog elmulni, mert a magyar ember természete nem fogja soha befogadni azt aényt, hogy a pincér éppen olyan mesterember, mint akár a hentes, a mézáros vagy pék. Ezért öneki borravalót szán a magyar ember mindig, nem törődve azzal, hogy sérti-e azzal az öt kiszolgáló pincér önértetét vagy sem.

Pataky Sándor

A lakásrendelet és az üzletek.

Sokt vajadás után, megjelent, jóformán az utolsó órában, az új lakásrendelet, mely november 1-én életbe lép. A rendeletnek a reánk vonatkozó rendelkezései a következők:

A lakásépítő külön tevékenység

Az 1923 április 11-én 2222/1923. M. E. szám alatt megjelent eddigi lakásrendelet 20. §-a a következőleg módosul:

A lakásépítő külön tevékenységben (1923. évi XXXIV. törvény) résztvevő vállalatoknak, iroda, üzlet, raktár stb. céljára használt helyiségei az eddigi lakásrendelet 20. §-ának 2. pontja alapján igénybe nem vehető. Ha azonban a vállallattal szemben a 138.035. szám alatt kibocsátott (a Budapesti Közlönynek 1923. évi október hó 12. napján megjelent 231. számában kihirdetett) rendelettel alakított „Lakásépítési Állandó Bizottság” (L. Á. B.) valamely mulasztás miatt a hitelviszonyt megszüntette, az illető vállalat helyisége az eddigi lakásrendelet 20. §-ának 2. pontja alapján igénybevehető.

Üzleti célra használt helyiségek bére.

Anélkül, hogy külön béremelésre volna szükség, az ipari vagy kereskedelmi foglalkozást űző bérlő az általa műhely, üzlet, iroda, raktár stb. céljára használt bármely

helyiség után az 1923. évi november hó 1. napjától kezdődő bérnegyedre az 1923. évi augusztus hó 1. napjától kezdődő hatálylyal kikötve volt vagy bírólilag megállapított fiztsa bérnek nyolcszorosát köteles fizetni.

Ha az üzleti célra használt helyiség lakással együtt fargya és az üzlet lényegesen fontosabb alkatrésze a bérletnek (pl. műhely, üzlet, iroda), az egész bérletre a fenti rendelkezés nyer alkalmazást, ellenkező esetben pedig a lakásokra vonatkozó szabályok irányadók.

Béremelés határozott időre kötött bérleteknél.

Határozott időre kötött bérletnél a tulajdonos (bérbeadó) a bért az új lakásrendeleiben foglalt szabályok szerint emelheti, kivéve, ha a felek az 1922. évi január hó 1. napja után írásban kifejezetten abban állapodtak meg, hogy a mindenkori lakásrendeletnek a béremelésre vonatkozó szabályai a bérleti viszony farama alatt alkalmazást nem nyerhetnek.

Ha a bérlő a béremelést nem fogadja el, a béremelés közlésétől 8 nap alatt írásban a rendes felmondási időre a bérletet felmondhatja vagy pedig azt jelentheti ki, hogy a megkötött szerződéshez ragaszkodik. A felmondásnak vagy az említett kijelentésnek elmulasztása a béremelés elfogadásával egyenlő hatályu. A béremelés el nem fogadása esetében a bérbeadó a közlésétől nyolc nap alatt a bíróságtól a bér megállapítását kérheti.

Szabad felmondás.

Az üzleti célra használt helyiségek bérletét az 1923. évi május hó 1. napjára a tulajdonos a magánjog szabályai szerint mondhatja fel.

A lakásokra meghatározott időpontra (1926. november hó 1-re) mondhatók fel az üzleti célra használt helyiségek közül:

1. a kisiparosoknak, ugyszintén az elsőrendű közszükségleti cikket (pl. élelmiszert, tüzelőszert, házfartási cikket, stb.) árusító kiskereskedőknek üzleti célra szánt helyiségei abban az esetben, ha a felmondást közveftenül megelőző egy éven át — fanoncokat nem számítva — állandóan egynél nem több segéd munkást foglalkoztatnak;

2. a kizárólagos dohányárusításra vagy mozgófényképezem folytatására engedélyt nyert azoknak a bérlőknek a dohányáruda vagy mozgófényképezem céljára használt és ezzel kapcsolatos helyiségei, akik kizárólagos dohányárusításra az 1915. évi január 1. napja után, illetőleg mozgófényképezem folytatására az 1920. január 1. napja után kaptak engedélyt és

ez előtt az időpont előtt dohányárusítással nem foglalkoztak, illetőleg mozgófényképezemmel nem folytattak;

3. kisiparosnak és kiskereskedőknek üzleti célra használt helyiségei abban az esetben, ha az üzleti célra használt helyiség lakással együtt fargya és a lakás lényegesen fontosabb alkatrésze a bérletnek.

Vasúti vendéglősök panaszai

A Máv újra „szabályozni“ akarja a házbéreket. Házbérszabályozás? Ez ismét emelést jelent. A szabályozás a Máv-nál ugy történik, hogy az igazgatóság kiküldi egy referensét a vasúti vendéglősökbe, aki megállapítja a forgalmat, átlagosítja, tehát megállapít egy átlagot és ennek az évi átlagforgalomnak egy bizonyos — jelenleg azt hiszem másfél — százaléka teszi ki a házbért. Ha csak ezt nézzük, ez nagyon ideális volna, de a vasúti vendéglősöknek a Máv-val szemben viselt terhekre nem a házbér, hanem az a kedvezmény, amit a Máv alkalmazottainak adnia kell. Ez pedig csaknem elviselhetetlenül nagy, a legtöbb helyen a forgalomnak kb. 10%-át teszi ki. — Például, aki napi átlagos 1,000.000 koronát forgalmaz, annak kb 100.000 korona leírása van. Ezt a leírást ugy kell értelmezni, hogy ebből az 1 millió koronából a vendéglős csak 900.000 koronát lát, a többi vagyis a 100.000 korona az, amivel a Máv alkalmazottai kevesebbet fizetnek ki, mint amennyit a számlájuk mutatott. Ha most tekintetbe vesszük, hogy a Máv alkalmazottai vidéken 50%-os kedvezményben részesülnek, vagyis féláron kapnak mindent, a házbér nem 1 és fél%, hanem ennél jóval több.

Az egész kedvezményt természetesen nem lehet hozzászámítani az évi házbérhez, mert a Máv-val kötött szerződés alapján mi önköltségi áron tartoznánk ellátni a Máv alkalmazottait s eredetileg a kedvezménynek annyinak kellene lennie, mint amennyi a kereset. Jelenleg azonban a helyzet ugy áll, hogy nem csak a keresetet kell elengednünk, hanem még ennél is többet engedünk az árból; magyarul mondva, rá kell fizetnünk.

A ráfizetést már hozzá kell számítanunk a házbérhez, ezt azért kell megtennünk, hogy egyáltalában számolhassunk, enélkül nem ismernénk üzletünk vezetésének a költségét, amit feltétlenül ismernünk kell, hogy számolni tudjunk. Az árnak kb. 16%-a volna a kereset és a kedvez-

ménynek a 100.000.— K.-nak tehát 60%-a ráfizetés. Ez 60.000.— K napi ráfizetés, amit nekünk házbér címén be kell vennünk a számításonkba. Ezzel együtt a házbér nem a forgalom 1.5%-a, mint ahogy azt a Máv kivetí, hanem 7.5%, ami meglehetősen sok.

Aki tehát mint a fenti példában említettem 1,000.000.— korona napi forgalmat csinál, annak az évi bére 27,375.000.— korona. Elég tekintélyes bér, ezzel szemben érdekes jelenség, hogy az ujonan pályázók mily óriási béreket ígérnek be az egyes vendéglősök bérletéért. Vannak vendéglősök, melyek alig képesek 300.000 korona napi forgalmat csinálni, ezek évi bére a Máv számítása szerint kb. 1,000.000.— K volna. Ezzel szemben a pályázók beígérnek 3,000.000.— koronát is, így tehát a valóságos házbérnek a forgalom nem 1.5%-a, hanem 3-szorosa az 1.5%-nak. Ez 4.5% és ehhez még 6% a kedvezményekből származó ráfizetés, ami összesen 10.5%. Látjuk, ez már óriási! Nehezen képzelhető, hogy ezt a 10.5%-os házbért reális üzlettel ki lehetne bírni.

Tapasztalatból tudom, hogy még a 7.5%-ot is nehéz viselni. Óva intek minden ujonan pályázót, hogy számoljon előre és vegye számításba azt is, hogy minden Máv alkalmazottnak féláron, ráfizetéssel kell adnia mindent. Nem rózsás most a vasúti vendéglősök sorsa, mint régi időkben volt. Ujabbban a Máv felszámolja visszamenőleg a vizet, hat hónap alatt vizórakat kell beállítanunk a magunk költségén, villanyórákkal ugyanigy állunk. A szenet fát is napi áron kell a Máv-nál fizetnünk, amihez hozzászámítanak 10% kezelési költséget.

Az elmondottak és nagyon sok hozzájuk hasonló teher van, amit említeni is rosszul esik, amelyek helyzetünket mindinkább türethetlenné teszi.

Kurz János

Rendelef a jövedelemadó befizetése tárgyában

(Befejező közlemény.)

Ha pedig az 1921. évi jövedelem- és vagyonadó kiszámításánál házbirtokból vagy szőlőbirtokból származó jövedelem, illetve vagyon is szerepelt, feltéve, hogy 1922. és 1923. években a jövedelmi és vagyoni viszonyok az 1921. évvel azonosak, ugy a jövedelem- és vagyonadót az 1922. és 1923. évekre az utóbbi adótárgyak (ház- és szőlőbirtok) után

esedékes jövedelem- és vagyonadó-összegek leszámításának figyelembevétele mellett és ezen leszámítások arányában az egyébként kivethető többszörösénél (ötszörös, huszszorosnál) kisebb többszörösökkel kell kivetni, de csak abban az esetben, amennyiben a ház- vagy szőlőbirtokból származó jövedelem, illetve vagyon az összes jövedelemnek, illetve vagyonnak 20 százalékát túl nem haladná és a 90 százalékát felül nem lépné, mert 20 százalék alóli esetekben többszörös leszállításnak s viszont a 90 százalék felüli esetekben többszörös kivetésnek nincsen helye. A többszörös leszállításának arány-, illetve szorzószámait az idézett t.-c. végrehajtásaképpen kiadott 117.200—923. sz. p. ü. miniszteri rendelet részletesen tartalmazza.

Az 1921. évi adóalapok felülvizsgálata, az 1922—23. évre esedékes többszörösök helyesbitése illetve azon befizetések sorsa, melyek az 1921. évi adóösszegek alapján az 1922. és 1923. évekre már eszközöltettek.

Az 1921. évi adóalapok felülvizsgálata és újabb megállapítása akár az adózók panasza folytán, akár hivatalból történt észrevétel mellett akkor lehetséges, ha az egyes adófelszámolási bizottságok területén az adókat helytelenül, vagy a hasonló viszonyok között levő más területekkel szemben aránytalanul vetették ki.

Az 1922. és 1923. évi többszörösök összegének kiszámításánál ezen esetben a felülvizsgálat eredményeként elért adóalapok az irányadók.

Az 1922. és 1923. évekre esedékes többszörösök (ötszörös, hatszoros) leszállításának, illetve helyesbitésének pedig akkor van helye, ha az adózó hiteltérdemlően igazolni tudja, hogy az 1922. évi jövedelme az 1921. évi jövedelemadó alapjául vett jövedelem ötszörösét, vagy az 1923. évi jövedelme az 1921. évi jövedelemadó alapjául vett jövedelem huszszorosát nem éri el: vagy a vagyonadó esetén, ha az 1921. végén mutatkozó vagyonának értéke az 1921. évi vagyonadó-alap ötszörösét, illetve az 1923. évre vonatkozólag, ha az 1922. év végén mutatkozó vagyonának értéke az 1921. évi vagyonadó-alap huszszorosát nem éri el. Az adók helyesbitése az adózók részéről a pénzügyigazgatósághoz (adófelügyelő-helyetteshez) benyújtandó részletes bevallás alapján legkésőbb 1924. január 15-ig kérhető. Amennyiben pedig az adózó jövedelme, illetve vagyona új jövedelemforrások megnyílása, új vagyontárgyak megszerzése folytán, vagy más okból az 1922. és 1923. években az

ötszörösénél, illetve huszszorosnál nagyobb arányban emelkedett, úgy a pénzügyminiszter a rendesnél magasabb, többszörös kiszabását is kezdeményezheti, mely utóbbi esetben az eljárást külön kiadandó rendelet fogja szabályozni.

A helyesbités iránt beadott kérelem az esedékessé vált adóösszegek befizetésére halasztó hatállyal nem bír: az adózó az előterjesztett helyesbitési kérelme dacára az 1922. évre esedékessé vált adóösszegek ötszörösének és az 1923. évre esedékes adóösszegek huszszorosának 60 százalékát az ügy érdemleges elintézéséig is lefizetni köteles.

Vannak esetek, hogy az adózók az 1921. évi adóösszegnek alapul vétele mellett az 1922. és 1923. évekre esedékes adóösszegekre az 1921. évre kivett adóösszegek egyszeresét már befizették; a törvény a pontos adófizetők ezen buzgalmát honorálni kívánván, de még inkább a késedelmes adófizetőkkel szemben a korona romlásából eredő kárukát akarván nekik megtéríteni, az ékként már befizetett adóösszegek elszámolására a következőket határozza:

Abban az esetben, ha az adózó az 1922. évre esedékes jövedelem- és vagyonadó fejében az 1921. évre kivett ilyenmű adóösszegek teljes egyszeresét 1923. év június végéig már befizette, úgy ez a fizetés javára kétszeres összegben, ha pedig az 1923. évre esedékes jövedelem- és vagyonadóra 1923. június végéig legalább az 1921. évi adóösszegek felét fizette be, ezen esetben a fizetés az ő javára háromszoros összegben számolandó el. Minden más esetben a jelen törvény életbelépte előtt (1923. szept. 11) lefizetett összegek csak egyszeres összegben vehetők figyelembe.

Az adók fizetési eszköze:

A fentiek szerint előírt adókat készpénzzel vagy a saját jegyzésből származó, nosztrifikált államadóssági címletekkel (pénztárjegy, hadikölcsönkötvény) is lehet fizetni.

Az adók kiegyenlítésének határideje és ezen határidő elmulasztásának következményei, illetve az esedékes adók közzlésének módja, ideje és a kézbesítvények (fizetési meghagyás, végzés) elleni jogorvoslat.

Az 1922. évre és 1923. év első három negyedére esedékes jövedelem és vagyonadót a fentiek szerint felszámított ötszörös, illetve huszszoros kulcs szerint legkésőbb az 1923. év október hó végéig, míg az 1923. év utolsó negyedére esedékes jövedelem és vagyonadót legkésőbb az 1923. év

végéig kell lefizetni. Az aki az előírt határidőket be nem tartja, a késedelem minden hónapjára adópótlék címén a hátralékos adóösszeg 10 százalékát fizeti, mely adópótlék pénzügyminiszteri rendelettel a változott gazdasági viszonyoknak megfelelően időről-időre felemlhető, illetve leszállítható. Ezen adópótlék kivétele még méltányos esetekben sem mellőzhető.

Az adók közzlésére és az esetleges jogorvoslatokra vonatkozólag a következőket jegyzi meg az idézett törvény:

Az esedékes adók fizetési meghagyásokkal közzlötnek az adózókkal, mely a fizetési meghagyások felülvizsgálat nem léteben legkésőbb 1923. szeptember 15-ig elküldendő az érdekelteknek, míg felülvizsgálat esetében ezen fizetési meghagyások legkésőbb 1923. szeptember 30-ig kézbesítendő ki.

Aki a fentiek szerint kikézbessített fizetési meghagyást vagy egyéb kérelme elintézésének eredményeképpen hozott végzést avagy egyéb határozatot magára nézve sérelmesnek tart, úgy 1924. január 15-ig a pénzügyigazgatóságtól az ügy megvizsgálását, sérelme orvoslását kérheti.

Az előadottakban igyekeztünk lehetőleg minden kérdést kimélyíteni, amely az idézett törvénycikk kibocsátásával aktuálisá vált; lehet azonban, hogy egyes pontoknál még hézagok fognak mutatkozni, ép azért, mivel a jelen ismertetésnek helyszüke folytán teljes szabadságot nem biztosíthattunk.

HIRTEK

Egy hasábos hirdetés mm.-ként 200 K.

A tudományt nem mérik ingyen, az emberi energia, idő és pénz nagymértékű áldozata juttatják az egyént abba a kellemes helyzetbe, hogy a tudás hatalmát magáénak vallhassa. Igaz, hogy ez olyan kincs, amelyet tolvaj el nem lophat és kamafai kiszámíthatatlanok, szóval a birtokosának legegységibb sajátjává válik. Jó pap holtig tanul, így tartja a közmondás s ez így igaz is. Sose mondhatja senki, hogy már eleget tanultam, az idő nem áll meg, a kor halad, a kerék forog és aki eléje áll, elfapossa. Tehát, ha boldogulni akarsz, tanulj! Korunk zaklatott üzleti életében is a boldogulás egyik legfontosabb tényezője a tudás, a jólértésültség, melyek nélkül olyan az ember, mint a katona fegyver nélkül. Természetesen ma, aki tanulni, tudni óhajt, nem veszi meg a tankönyveket vagy lexikális műveket, mert ezek közhéjban úgy-

is befoglaltatnak kinek-kinek a szakmája szerint szükséges szempontból, élvezetesen és szórakoztatón feldolgozva a saját szaklapjában. Tehát, a tudásvágyát olcsón és jól kielégíti minden szállodás, vendéglős és kávé, aki előfizet lapunkra, mint amely szigorúan szem előtt tartja a szórakoztatva fanítás célját s e mellett legesztandóbb harcosa a vendéglős-kávé érdekeknek. A „Vendég” előfizetési ára negyed évre 10.000 korona. (*)

Debrecen új szállodája. Debrecen egyik legrégebbi fürdője, a Telegdy-fürdő, a múlt napokban megszűnt. Az épületben a volt Széchényi-vendéglő és a fürdő összevonásával és átalakításával modern szálloda és étterem létesül, melyet Azor Gyula a Csapó-utcai Törő-féle vendéglő volt tulajdonosa vesz szakavatott kezeibe. Az épület feljesz átalakításra megy át. Tizenhatszobás lesz a szállodában. Az étterem mineműségét, a konyha jóságát viszont Azor Gyula neve garantálja. Az új változás a „Newyork szálló és étterem” nevet fogja viselni. Az épületben pazar kerthelyiséget is létesítenek és az épületet egyik oldalon szegélyező kis kertben terras lesz. (*)

Érdekes változások. A Dreher Antal Serfőzdéi Rt., mely az utóbbi időben, tudvalevőleg, cognacgyártásra rendezkedett be, megszerezte a jóhírű angol Focking-likőr gyártási jogát és berendezkedik csokoládégyártásra is. A Dreher-cég festővállalata, a Hagenmacher-cég kőbányái telepére befogadja a cseh Liebig-cégnek új textilgyári alapítását. A gróf Keglevich István Cognacgyár Rt. egyik főrésztvényese, Elek Henrik földbirtokos, elhalván, tárgyalások folynak örökösei s a másik főrésztvényes, a Kereskedelmi Bank között aziránt, hogy egyik a másiktól a részvényeket átvegye. (*)

Semmi sem új a nap alatt; régi igazság ez, melyet még jelen korunk, a feltalálások és újdonságok százada sem tud avultá tenni. Ki hinné például, hogy már 1800 elején működött árvizsgáló bizottság Szegeden; amely szigorúan ügyelt már akkor, a hatósági árak megtartására! Az érdekes dokumentum Hódmezővásárhely levéltárából került elő. A hirdetés így hangzik: „1803-ban, Szeged városában Tsongrád vármegye közgyűlése Alkalmatosságával” megállapították hivatalosan a megyei képviselők a munkadíjakat, „faksáka” az összes mesterségeknél. „A vendéglősökre és korszáro-

sok”-ra a következő árszabályok voltak kötelezők: „Egy portió Leves, bár mely féle legyen 2 kr. — Tehén hús a hozzávalóval együtt 4 kr. — Egy portió bár mely néven nevezendő Tzúspeis 5 kr. — Becsinált, ideértve a bőjti eseséget is, 8 kr. — Tésztás étel 8 kr. — Sertés hús 8 kr. — Egy fertály Tsihe, Liba, Kácsa 8 kr. — Portió Pujka, Borju hús petsenye 12 kr. — Sült hal bár mely neme 12 kr. — Megjegyzés. Bár mely Petsenyéhez a fentebb kitéft faksák mellett salátát is kötelesek adni a Korszárosmárosok.” Ehhez még egy szigorú megforlást kilátásba helyező záradék volt, melyben a visszaélőket az anyagi büntetésen kívül „Páltzákkal” is fenyegeti a szigorú hatóság. Egy szó mint száz, már akkor sem volt jó vendéglősnek lenni! (*)

Iparügyi minisztériumot kérünk, mert az mégis lehetetlen állapot, hogy az ipar és a vele homlokegyenest ellenkező érdekű kereskedelem sorsát közös minisztérium intéze — legtöbbször az ipar rovására. Már volt szó egy önálló iparügyi minisztériumról, az ipar reorganizációja alkalmával, de — mint minden egészséges gondolat — úgy ez is hajótörést szenvedett a vaskalapos kerékkötők ellenkezésén. Az idők szavát ma sem értik meg; ígéreteken sohasem volt fogatkozás, de nálunk már tisztában van az iparoság ezeknek az ígéreteknél a „kongó” értékével. Gazdasági falpraállítás addig, míg virágzó ipari munka, termelés nincs, míg szakavatott ipari tudással rendelkezőket nem engednek sorompóba és az iparosérdekképviseletek nem állnak egy önálló iparügyi minisztérium vezetése alatt, mely a zsidóbadt gazdasági élet vérkeringését megindítaná, továbbfejlesztené — ismételjük, addig csak üres jelszó gazdasági falpraállásról beszélni. (*)

Mesébe illő olcsóság van Versecen, — mint tudósítónk írja — de szomorú nyomor a szülője. Versec és környéke — köztudomású — nagy és gazdag bortermő vidék, hogy ma milyen helyzet van ezen a „gazdag” vidéken, jellemzi az, hogy ottan most egy liter bort egy skafulya gyufáért kínál a gazda. Kommentár nélkül adjuk hírül azt is, hogy bihari lapjelentés szerint már egy félkiló krumpliórt is lehet 1 liter verseci bort kapni. (*)

A cukor új ára. A hivatalos lap október hó 16-iki számában megjelent pénzügyminiszteri rendelet a

cukor kincstári haszonrészesedését ismételtelen felemelte. A rendelet folyamánaképpen a cukor ára a következőképpen alakult: A nagyban kereskedők a kockacukrot 6200 koronáért adják s így a kiskereskedelmi ár 7000 K. (*)

A könyvelés alóli fölmentés ügye. A kereseti adóutasítás kötelezi az adózót, hogy az üzletemenéről pontos följegyzéseket vezessen. Az előírt könyvek vezetése meglehetősen komplikált. A kisebb iparos erre képtelen. Az utasítás szerint a könyvek vezetése alóli fölmentést lehet kérni és míg a pénzügyminiszter ebben végleg nem dönt, a könyvvezetés nem kötelező. Igen sokan éltek ezen jogukkal. Kérvényeket adtak be az illetékes adófelügyelőségekhez. Egyes adófelügyelőségek sablonos blankettaszöveggel visszautasították a feleket azzal, hogy 15 nap

François-pezső

Vendéglősök és pincérek

cipésze

Uzsák János, Budapest, X., Simor-utca 7. Városi ház.

Ha Ön jól akar rágni akkor fogait csakis

Prohászka Sándor

áll. vizsg. fogász, műfog-specialistánál csináltassa.

VII., Erzsébet-körut 29. sz. II. 15. Telefon: József 121-74.

Szobafestés és

mázolás szakszerű kivitelét vállalja

LIKTOR FERENCZ, BUDAPEST VIII., József-körut 77. Tel. hívó József 49-83

VENDEGLŐSÖK FIGYELMÉBE!

Ajánlják nagyválasztékú, kiváló minőségű saját termésű borikat

Klein Testvérek

bortermelők és nagykereskedők
Kispest, Üllői-út 194

Schraub I. István

Linoleum-, asbest-, parkett-,
lerakó-mester

Budapest, V., Vadász-u. 32.

A **“FRUCTUS” SZÖVETKEZETI KÖZPONT** gyümölcs-pálinkái a leg-
jobbak utca 49. szám, pince

Budapesti Vendéglősök Borkereskedelmi R.-T. Eötvös-u. 48. Szobi-u. sarok. Borpince.

Önmagának ellensége, ha nem hirdeti a „VENDEG”-ben.

alatt köteles, különbeni bírság terhe alatt a könyvvezetést megkezdeni. Mivel ezen határozatok teljesen önkényesek voltak, a kereskedők és iparosok nem tettek eleget ezen végzésnek, hanem megfellebbezték azokat. Ugy látszik, hogy ezen fellebbezések szövege mégis jobb belátásra bírta az adófelügyelősegeket, mert a fellebbezéseket mégis elfogadták és döntés végül felterjesztették a pénzügyminiszterhez. Hír szerint a pénzügyminiszter fulnyomórészt teljesíteni fogja a felek kérelmét. (*)

Az új vigalmi adó mértéke. A főváros tanácsa, mint ismeretes, 1923 október 1-től a vigalmiadó díjakat felemelte, fájékozásképpen az új díjakat a következőkben ismertetjük: a) oly helyiségekben, hol a szórakozást csak a zene nyújtja, személyenként és esetenként 20 (husz) korona, b) oly helyiségekben, hol a szórakozást előadás nyújtja, személyenként és esetenként 100 korona, c) oly helyiségekben, hol a szórakozást táncelőadás vagy mutatvány nyújtja, személyenként és esetenként 200 (kétfőszáz) korona, d) oly helyiségekben, hol a hőzönség táncolhat, személyenként és esetenként 500 (öt száz) korona. Szeparében helyet foglaló minden személy 500 korona vigalmi adót tartozik fizetni. A vigalmi adó általánosan is fizethető. Az olyan üzemekben, ahol a vigalmi adót nem általánosan fizetik, hanem vigalmi adójeggyel rojálk le az adót, ilyen adójeggyet a zenés, illetve vigalmi időben, minden egyes vendéggel, aki a helyiségben tartózkodik meg kell váltatni, mert minden egyes vendég, aki a vigalmi időben a helyiségben tartózkodik vigalmi adót köteles fizetni.

A kuria elfogadta az utánpótlási árakat. A kuria szeptember hó 26-án egy árdrágítási ügyben hozott ítéletében kimondta, hogy „a kereskedő, ha a fennforgó gazdasági élet követelményei indokoltá teszik, az árujéért követhető ár kiszámításánál jogosítva van azt az árat alapul venni, melyen ő az áruból az eladás időpontjában újat vásárolhat, mert ellenesetben az árukészletét csak részben tudja pótolni. Ez az ugynevezett utánpótlási ár a gazdasági élet jelenlegi sajátságos viszonyai által adott olyan körülmény, melyet az 1920. évi XV. törvény-cikk 1. §-a második pontjának alkalmazásánál mérlegelni kell.” Ezzel az Országos Központi Árvizsgáló Bizottságnak ebben az alapvető fontosságú kérdésében már régóta követett gyakorlata a legfelsőbb bíróság részéről is megerősítést nyert.

Az italmérési kihágások pénzbüntetése. A pénzügyminiszter az állami italmérési jövedék ellen el-

követett kihágásokra, illetve szabályellenességekre megállapított pénzbüntetést az eddigi összeg ötvenszeresére emelte föl. (*)

A család és az alkalmazottak ellátása után fizetendő forgalmiadó. A m. kir. adóügyi utmutató és ellenőrző hivatal az 1923 nov. hónapra a családtagok és főbb alkalmazottak után naponként és fejenként 6458 K, a többi alkalmazott után naponként és fejenként 4464 K-ban állapította meg azon általános összeget, amely után a 3% forgalmi adó lerovandó.

A Főpincérek Orsz. Egyesülete VI., Andrassy-ut 48. félemelet, minden hét keddjén taggyűlést tart d. e. 10-12 között. Választmányi üléseit pedig minden hó első keddjén tartja.

Hogyan lehet hadikölcsönrel fizetni a valorizált adókat. A hivatalos lap szept. 27-iki száma közli a pénzügyminiszter rendeletét, mely szerint a kivetett jövedelem és vagyonadó összegeket teljes egészükben lehet 1923 december 31-ig saját jegyzésű nostrifikált hadikölcsönrel fizetni. Az adófizetés céljaira csakis teljesen ép címletek fogadhatók el. A benyújtandó kötvényeknek tartalmazniuk kell a még le nem járt szelvényeket és szelvény-utalványokat. Amennyiben a benyújtott kötvények már lejárt szelvényeket is tartalmaznak, ezeknek a szelvényeknek az értékét is az adózó javára írják az adófizetésnél. Ha azonban még le nem járt szelvények hiányoznának, ezeknek az értékével megterhelik az adózót.

Pincérek gyűjtése!

Palacknyak (üveg-sfaniol) hulladékokat mindenkor a legmagasabb napi áron vesz. Nagy Ignác, VII., Károly-körút 9. pincefelszerelési üzlet.

Jó barátok

uzsonájukat a következő helyeken tartják meg, minden szerdán d. u. 4 órakor: 1923

November

14-én Tompa Lukácsné vendéglőjében IX., Márfon-utca 18, 21-én Cserna Zsigmond vendéglőjében IX., Viola-u. 21.

A „Jóbarátok” uzsonáján szívesen látjuk az új kartársakat is.

Százmillió nyeresemény csak egynek használ; de a *Diana sós-borszesz* százmillióknak használ.

A Gundel János és id. Kommer Ferenc emlékéért ápoló asztaltársaság minden pénteken d. e. 11 órakor összejevetelt tart az alábbi helyeken: 1923

november

2-án Schmidt (Klein) (IX, Ranolder-utca 5), november 9-én Rettinger Márton (I, Horthy Miklós-ut 14),

Schaumburg-Lippe

herceg borpinczészetének

borai és pezsgői

Villányi pezsgőgyár és Borpince R-T
Budapest, V, Nádor-u. 16

Vendéglősök szállítója

Kochlács Ottó

tejtermékkereskedő

Budapest központi vásárcsarnok.
Turógyára Kispest, Attila-u. 6-8
TELEFONHÍVÓ: JÓZSEF 48-88

Habetler és Társa

fővárosi adásvételi irodája

Budapest, V, Alsóerdősor-u. 5

(Péterffy Sándor-u. sarok)

Telefonhívó J. 103-88

Vesznek, eladnak mindenféle üzleteket és ingatlant

Szerencsés eladást és vételt

Párdy

ingatlan és üzlet adás-vételi irodája közvetít

VII, Kazinczy-u. 5

FORTUNA

INGATLANFORGALMI VÁLLALAT

az Orsz. Földbirtokrend. Bíróság engedélyével

Budapest, VI. Teréz-körút 21. T. 7-36

FÖLDBIRTOKOK, szőlők, malmok, birtokbérletek, budapesti és vidéki házak, villák, telkek, üzletek, gyárhelyiségek, lakás és iuteltközvetítés. Tőkeelhelyezés garanciával és finanszírozás.

CADEAU

csokoládégyár r.-t.

BUDAPEST, VI, BULYOVSZKY-U. 21

Desszertjei és bonbonjai minden jobb üzletben kaphatók

GUSY American drinks

COCKTAIL, VERMOUTH
SVEDISH PUNCH
WHISKY-GIN

Hortz Valér Károly

vezérképviselője

a herceg Schaumburg Lippe Villány pinczészetének és a Magyar Agrár- és Járulékbank r.-t. borsosztályának
Telefon Rákospalota 31.

november 16-án Bandl Ferenc (VIII, József-körut 46), november 23-án Dökker Ferenc (V, Berliini-tér 1), november 30-án Holub Rezső vendéglős (IV., Kuria-utca 2. Veres Pálné-utca sarok december 7-én Élő József (VII, Thököly-ut 4), december 14-én Bleicher Márton (I, Gellért-hegy-utca 3), december 21-én Malosik Ferenc (VII, Népszínház-utca 15), december 25-én Kommer Ferenc (IV, Türr István-utca 5).

Udvarképes márka a „Cadeau” mely a jobbnál is jobb csokoládé.

Vendéglősök vacsorái. A vendéglősök vacsorái a következő helyeken lesznek: 1923

November

9-én Kurez János (Keleti p. u. étterem), 23-án Kolossa Viktor (Nyugati p. u. étterem).

A vacsorákra ne felejtkezzünk elmenni.

Az országos nyugdíjgyesület elnöksége értesíti a m. t. igazgatósági és felügyelőbizottsági tagjait, hogy minden hó utolsó péntekjén tartjuk igazgatósági ülésünket. A posta drágulása folytán külön meghívót nem küldünk. Elnökség.

Szebbnél-szebb képek láthatók a *Sonya* kirakatában, Rákóczi-ut 40.

Halálozás. Sulyos csapás érte ipartestületünk szállodai szakosztályának alelnökét Dökker Ferenc kartársunkat. Szeretett öccse Dökker Ambrus október 22-én rövid szenvedés után életének 64-ik, boldog házasságának 33-ik évében az Urban elhunyt. Temetése október 23-án d. u. 4 órakor volt a kerepesi-ut melletti temető halotsházából a legnagyobb részvét mellett.

Köszönetnyilvánítás.

Özv. Németh Jánosné múlt hó 22-iki temetésén a megjelent vendéglősök és jóbarátaim, ismerőseim részéről megnyilvánult meleg részvételeért ezúton mondok köszönetet mint fia

Németh Gyula főpincér.

ÜZLETEK KÖREBŐL

Maár János vendéglős kartársunk a múlt hónapban VIII, Örömvölgy-u. 20. alatti szép kis polgári vendéglőt rendezett be, Jászberényi jó boraival és tőzsgyökerez magyar konyhájával már a megnyitáskor megnyerte a vendégek elismerését. (*)

Molnár János a Hajas-étterem 3 évig volt főpincére belépett a Krisztina-körut 8. alatti Pozsonyi étterembe üzletvezetőnek. (*)

HIVATALOS HÍRDEK

Az elüljáróság ülése

Az Ipartestület október 25-én tartotta havi elüljárósági ülését **Keszey Vince** elnöklete alatt, a jegyzőkönyv vezetésére **Walter Károly** főtitkárt kérte fel, hitelesítésre **Élő József** és **Páczner János** elüljárósági tagokat.

A múlt ülés jegyzőkönyvét hitelesítették, majd tudomásul szolgált a főváros tanácsának három átirata, amelyek közül az egyik a székesfővárosi bor, sör és szesz fogyasztási pótdadó befizetési határidejének meghosszabbítása tárgyában beadott átiratunkra válasz, hogy a részletfizetés iránti kérelmeket az egyes adózóknak egyenként kell benyújtani a tanácshoz és hogy a kezdőfizetés időpontja el nem halasztható, a második átirat a kereskedelmi miniszter 73361-1923 XIX. sz. leiratában az 1923. november 1-én életbeléptetett ipartörvény által előírt, az ipartestületek feletti ellenőrzés, illetve az azok feletti felügyelet gyakorlásának a tanács hatáskörébevaló utalását tartalmazza. A harmadik átiratban értesít a tanács, hogy a kereskedelmi miniszter az ipartestület módosított alapszabályait jóváhagyta.

Bejelentésre került a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara átirata az 1923. november 1-én életbeléptetett ipartörvény által előírt mester- és segédvizsgáló bizottságok megalakítása körül végzendő előkészítő munkálatok megbeszélése tárgyában.

Tudomásul szolgált a főváros tanácsának a Vigadó nagyterme bérlet-díjának tárgyában a rendezendő ipartestületi tanácsulatság alkalmára, mely átiratot az elüljáróság a múlt évi bálbizottsághoz tett át.

A Magyar Cigány Zenészek Országos Egyesülete Központi Vezetősége felkérte az ipartestületet, hogy értesítse tagjait miszerint csak olyan magyar cigány zenészek alkalmazásának a vendéglőkben, akik rendező tagjai a Cigány Zenészek Egyesületének.

Majd a módosított ipartörvény által előírt tanácsvizsgáló bizottságot megválasztották. Elnök

“PYROS” suhintó, száraz tüzoltó készülék
keletkező tüzek
elfojtására — legjobb
és legolcsóbb!

A komplett — oltóporral megöltött
“PYROS” suhintó száraz tüzoltókészülék
ára darabonként! K 40000
Tartaléktöltés adagonként K 15000
Kisebb készülék, töltve, autókhoz K 30000
helyt raktár, forgalmi adó külön felszámításával,
előzetes, vagy a készülék ellenében történő kész-
fizetést. Első tüzeteknél elhasznált töltet
ingyen pótolom. A készülék otthon utánállítható.
Egyedlárásítás: **Fenyő Béla** műszaki nagy-
kereskedés, Budapest, V, Cságy-u. 43. Tel. 121-64

Böhm Kálmán

hordógyár r.-t.

BUDAPEST, VI., SZABOLCS-U. 19.
Telefon 148-12

PALUGYAY

**BOROK ÉS PEZSGŐK
KITÜNÖEK!**

Iroda: Budapest, Dorottya-u. 3
Pince: Budafok

Fischer Miksa

tojáskereskedő

**BUDAPEST,
VI., DESSEWFFY-U. 41.**

TELEFON: JÓZS. 24-23
ALAPITTATOTT 1865.

Izléses, művészi fényképek,
gyors- és igazolványképek

„SONYA”

Fotoműtermében VII., Rákóczi-
ut 40. sz. — készülnek.

HERCEG

WINDISCHGRAETZ LAJOS

BORPINCÉSZETEI
SÁROSPATAK — TOKAJ — BUDAFOK

Közp. iroda és mintafár:
BUDAPEST, IV, VÁCI-U. 28-30
(Piaristák palotája)

A
VENDEGLŐSÖK
ha olcsó és

JÓ BORT

akarnak, jöjjenek
VIII, BAROSS-U. 75
alatti pincénkbe!
BUDAPESTI ÉLELMEZÉSI R.-T.

Neumann Sándor

tejgazdasági vállalata
Budapest, I, Horthy Miklós-ut 34
Pécs, Fehérvári-ut 9

Palkovics Ede iparfestületi díszalelnök, alelnök: *Bandl* Ferenc és *Kutasy* Lajos elüljárósági tagok, tagok: *Biró* Dénes, *Bándl* József, *Márkus* Imre, *Kisszel* József, *Wrabetz* Gusztáv, *Keresztes* Ede és *Bokor* Ferenc elüljárósági tagok, továbbá *Bokros* Károly *Kolossa* Viktor, *Fehér* Ferenc, *Artner* Alajos és *Nagy* Sándor iparfestületi tagok.

Az adóügyi utmutató és ellenőrző hivatal értesíti az iparfestületet, hogy november 1-től életbelépő hatálytal a családtagok és főszemélyzet ellátása után fizetendő forgalmiadó adóalapot napi és fejenkénti 648 koronában, a főbbi személyzetnél pedig 4464 koronában állapította meg.

Bejelentették *Kolossa* Viktor, *Dökker* Ferenc, *Palkovics* Ede és *Bandl* József adományai, melyek részben a szakiskola-alap, részben a „Vendéglősök Otthona”-alapja javára adományozták.

Az elüljáróság elhatározta, hogy a mutatkozó és még várható hiány fedezésére tagjaira a folyó évben a fagsági díjnak az első, második és harmadik kisebb osztályban a négyszerezését, a főbbi magasabb osztályokban a háromszorosát veszi ki.

Wrabetz Gusztáv javasolta, hogy az elnökség sürgősen járjon el OKÁB-nál a regie százalék haszon megállapítása ügyében, mert az OKÁB-nak zárkózott viselkedése ez ügyben sok vendéglősnek már kellemetlenséget okozott.

Végül *Holub* Rezső alelnök az elüljáróság nevében *Keszey* Vince elnököt meleg szavakkal üdvözölte sok szerencsét kívánva az elnök 40 éves születésének évfordulója napján.

TESTEDZÉS

Az „Egyetértés Sport Club” marathoni futóversenye a „Gundel-vándordíjért”.

Győztes: *Király Pál* (E. S. C.)

2 óra 40 perc 14 mp. (orsz. record)

A görög-perzsa háború idejében történt Kr. e. 490-ben, augusztus 10-én, hogy a hős *Milliades* a *Pentelikon*-hegy lábánál fönkre verte a perzsákat. A világhírű győzelem hírére *Marathon* falutól *Athén* piacáig egy névtelen görög katona futva vitte és amikor beért a városba, a védtelen és remegő

öregeknek és asszonyoknak, csak annyit tudott mondani „Győztünk” és utána halva rogyott össze. De *Király Pál* még azt sem tudta mondani: „Győztem.”

Azóta a régi görög és a mai modern olimpiaszoknak a legnagyobb eseménye a *Marathon*-futás.

Ezt a lélekemelő versenyt rendezte meg az „Egyetértés Sport Club” október hó 21-én.

25-en álltak a starthoz és 22-en értek a célhoz, ami világszenzáció.

A nagy viadal hőse *Király Pál* pincér-atléta volt, aki elejétől végig vezetve győzött. A nagyszerű magyar fiú megvesztegető stílusban futott 30 km.-ig, oly tempóban, ami szinte hihetetlen s ekkor egy hűvös légáramlat érte, ami lehűtötte a felhevült testet, fájni kezd, lábai megmerevednek és éhes is lesz, egy pár *Sandwich* és meleg tea ismét lendületbe hozza, de arcán látszik, hogy viaskodik önmagával s a *Rotterdami*, *Göteborgi*, *Koppenhágai*, *Torinói* hős nem enged s majdnem önkivülete állapotban viszi fáradt testét tovább. Még csak pár km.-er s az ufon állók nem engedik ellankadni, hanem kiáltásokkal biztatják, míg végre megérkezik a kiindulás helyére, az *M. T. K.* pályára.

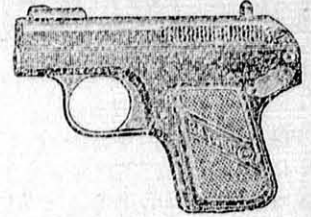
Három pisztolylövés és a pályán meg a tribünökön egyszerre megdermed mindenki, halotti csend. Az olimpiaszok levegője ihleti meg az embereket s könnyező szemekkel nézik a befutó atlétát, aki láthatóan fáradtan fut a megváltó cél felé, hol hatalmas nemzeti színű babérkoszorút dobznak a nyakába és utána úgy ünnepelik ezt a magyar hőst, mint még atlétát soha.

S versenye után 2 órával magára ölti frakkját és munkára jelentkeznek, de főnöke *Gundel*, kinek vándordíjért futott és végleg megnyerte — haza küldi.

Lipták János

A *csüförtöki* bajnoki mérkőzések eredményei: *FTC*—III. ker. *TVE* 1:1. Várakozásunknak megfelelően eldöntetlenül végződött a mérkőzés, miután az *FTC* csafársora nem tudta kihasználni az első félidőbeli fölényes helyzetét. A vezető goalf is a III. kerületieké rugták és csak a játék vége felé jutott az *FTC* a III. ker. kapusának hibájából a kiegyenlítő goalhoz.

Fegyvereket és löszereket szállít jutányosan

KNÉBL FERENC puskaműves
Budapest, VIII. Baross-u. 17

TAPETA

Midenn e szakmába vágó munkát elvállal
Penka Ottó, IX. Bokréta-u. 50.

SEIDL JÁNOS

Borpincéi:
Budapest,
Budafo k
Városi pince és iroda:
VII. Jósika-u 28. szám

Bérházakat, családi házakat és üzleteket minden szakmából

legelőnyösebben közvetít:
Schreyer Budapest VII. Murányi-u. 22

Elavult és téves

az a nézet, hogy jó kávé csak babkávéből készíthetünk. Sőt ellenkezőleg: egy jó kávépótlék a babkávé erejét, ízét és színét csak fokozza, tartalmasabbá és táplálóbbá teszi. Ezért veszik hozzáértők évtizedek óta csak **Franck Henrik Fiai** bevált, kávédaráló védjegyű gyártmányait.

* APRÓ * HIRDETÉS

Alapár 1000 korona
minden további szó 100 korona

Mindennemű küldeményt kérek így
címezni:

Könya Sándor, IX., Üllői-ut 115/a 10.

Apró a hirdetés, apró a költség!
Néhány apró sorban minden szüksé-
gest hirdethet és csak apró pénzbe
kerül.

24 éves jó megjelenésű vendéglős
fia feleségül venné azon intelligensebb
háziasszonyt, ki ezen
szakma önállósításához anyagilag
hozzájárulna. (Esetleg benősülnék) —
Csak komoly és teljes címmel, fény-
képpel ellátott levélre válaszolok. Ci-
mem: Gy. J., Budapest, I. Fehérvári-ut
57. Fényképet visszaküldöm.

Nagy vendéglői tűzhely olcsón el-
adó. I., Fehérvári-ut 57., vendéglőben.

Egy amerikai jég szekrény, két
darab márvány borszekrény, két sör-
csapra és két borkancsóra, három
darab kisebb és nagyobb hűtő-
szekrény és két darab pohárállvány
olcsón eladó. Megtudható reggel 9-ig
Üllői-ut 115/a. földszint 10.

Figyelem! Országszerte úgy a fővá-
rosban, aki bármilyen kisebb vagy
nagyobb üzletet, vagy ingatlant venni
vagy eladni szándékozik, forduljon
teljes bizalommal Neuman Lajos or-
szágos régi vendéglős közvetítő irodá-
jához Budapest, VII., Wesselényi-u. 54

Jókarban lévő kétfartályos moso-
gató (öblögetővel) jutányos áron el-
adó. Ugyanott 3 darab réz sörcsap is
eladó. Cim: IX., Ráday-u. 23., vendéglő.

Világhírű Rádium arckenőcs is-
mét kapható IX, Bakáts-tér 7. III. em. 12.
Levelezőlap kérésre elküldöm.

TORLEY
PEZSGÓ
Tallaman, Casino, Reservé.

CSÁKY ÉS HAJDU
legrégibb vendéglő, kávéház és egyéb
üzletek, ingatlanok közvetítő irodája
VII, Hársfa-u. 10/B. Alapítva 1900-ban

Benedek László
ÜZLET-HÁZ-TELEK
FÖLDBIRTOK-KÖZVETI-
TŐ VII. THÖKÖLY-UT. 22.
TELEFON: J. 80-64.

PESKÓ
ISTVÁN

Ingatlan és üzlet
adás-vételi, bizalmi
közvetítő irodája

JÓZSEF-KÖRUT 9
Udvarban 7. ajtó

Vizahólyag

kapható

CIFKA JÓZSEF

Budapest, V., Vilmos császár-ut 48
Telefon 28-92

Nösner János
Budapest

bornagykereskedő

Palack és hordóbor különlegességek

Városi pince:
VIII, Stáhlly-u. 5
(Rókus mellett)

LUGKÓ

150 fokos, valódi szavatolt szappanfőző.
(Utastítás: 4-5 kg zsiradék, 1 kg lugkó, 5 l víz)

Rézgálic 98/99 o/o, Rézkénpor,
Kénpor, Kénlap és Karbid Ia.

Szállít vasuton
és postacsomagokban
utánvét mellett

VESZÉK ARÁC- ÉS VIRÁGMÉZETI
KODNÁR BUDAPEST I. KER.
ATTILA-U. 23. SZÁM
TELEFON: 42-79

Házak, háztelkek,
nyaralók,
lakások

szállodák, kávéházak, vendéglők adás-
vételi, ingatlanforgalmi irodája
Szilágyi István, Budapest,
VI., Rökk Szilárd-u. 23. Tel. J. 138-30

KERTI SZÉKEK,

asztalok, sörrapparatok nagy választékban,
legjutányosabb árban kaphatók.
Kávéházi, vendéglői berende-
zéseket legmagasabb
árban veszek:

BRAUN GYULA

BUDAPEST, VII, SIP-U. 14 TELEFON J. 122 97

ELSŐ MAGYAR RÉSZVÉNY SERFÖZDE BUDAPEST-KÖBÁNYA
GYÁRTELEP: X., KÜLSŐ JÁSZBERÉNYI-UT 7-11. SZÁM

Hordósör rendelés: József 56-33, 56-32, 56-38
Palacksör rendelés: József 95-33

Városi iroda: Esterházy-u. 6
Hordósör rendelés: József 4-29
Palacksör rendelés: József 34-01

SALGÓ TESTVÉREK

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BORNAGYKERESKEDÉS, LIKÓR-, RUM- ÉS COGNACGYÁR
BUDAPEST-KÖBÁNYA

Központi irodák, bérpincék és Gyártelep: X, Korponai-u. 16-18. Telefon: József 59-03
Sügöncim: Salgóók Kőbánya

SÖRCSAPOK, BORÁSZATI CIKKEK

MIKA TIVADAR

FÉMÁRUGYÁR

BUDAPEST, VII, KAZINCZY-U. 47
TELEFON: JÓZSEF 128-27

HÜTTLETTIVADAR

PORCELLÁNGYÁROS

V, DOROTTYA-U. 14

Nagy választék vendéglői és kávéházi edényekben!

TELEFONSZÁM: 31-53

Részletfizetésre

ad

vendéglői üveg és porcellánt
KÁDÁR MIKLÓS, Bérkocsis-u. 41
T. J. 134-69

NAGY IGNÁC

pincefelszerelési cikkek raktára
BUDAPEST, VIII, KÁROLY-KÖRUT 9

Ajánlja dusan felszerelt raktárát, u. m.:
borszivattyúk, szűrőgépek, palackok,
parafadugók, címkék stb.
Telefon: József 115-15

Bebizonyítva, üzletet csak **HEGEDÜS** adás-vételi irodája a legkülansabban **BUDAPEST, VII, AKACFA-U. 27** közvetít